

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Mulattató operette. ZENI SZÍNHÁZ.

három csőrű A C S A.

ISZAI DÁNIEL.

Valódi erfurti Máté Ferencznel Debreczenben főpíaczon.

Mór és szemész

gek

séget

szám a kigyó- és

ban) I. emelet, bemenet

sz adatik és a

on alól is

TATNAK

katok (Auslagen)

zom a n. é. helybeli és

Teljes tisztelettel

binyi Kálmán.

yomdájában. 1876.

Előfizetési árak: Helyben és postán külvé: Egy évre 10 ft — kr. 1/2, évre 2 ft 50 kr.

Azt gyógyítsuk, a mi legjobban fáj.

I. Szeretet istene! mondják a hit férfai. — igazság istene, kiáltanak a jog kezelői. — reményesség istene! sohajt a szenvedő nép.

Politikai életünk boldogtalanságának tanni: a napi események, a nemzeti képviselők tevékenysége s ügykezelése.

A képviselőtestület maga az ország, rendeltetése, hogy a Bécs felé agitáló kormány tulkapásait fekezze s rendre utasítsa, ha még a tényezők sem szerepelnek, akkor az egész munka = 0.

A képviselő választás nemzetnek joga van nemtetszését nyilvánítani azon képviselő ellen, kik választás alkalmával nyilvánított programjuktól annyira távoztak, mint Makó Jeruzsálemtől.

A pénzügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz a fejeztartási engedélyek és az azok iránti folyamodványok belyegmentessége tárgyában következő rendeletet bocsátotta ki: Felmerült kételek elosztása czeijából tudatom a t.hatósággal, hogy a fejeztartási engedélyek kiosztására Magyarországon csak is ott áll fen a kötelezettség, a hol ez a köztársaság érdekében egyes t.hatóságok által hozott a m. kir. belügyminiszter részéről jóváhagyott szabály alapján kivételesen elrendeltetik.

Az olasz kormány Ausztria-Magyarországgal a kereskedelmi szerződés tárgyában az akudozások folytatni fogja, mihelyt az új cabinet az eddig folytatott akudozásokról meglevő anyagot átvizsgálta.

A vámtételek ügyében Bécsből ápr. 4-keről következőket írják a „H.”-nak: tegnap és ma osztrák részről Chlumetzky és Bazant, magyar részről Simonyi és Matleko-

A közlekedési miniszter, mint a „P. L.” értesül — a budapest-zimonyi vasút építését, a szerb kormányval leendő előleges megállapodás nélkül is, mint inséges munkálattal legközelebb meg fogja kezdeni, illetőleg törvényjavaslatot terjeszt ez ügyben az országgyűlés elé.

A nagy állandó hadsereg és a nemzeti jólét.

Egy új betegség lepte meg Európát, és e betegség lázas rohammal terjed, erősödik s mint ilyen szükségképen nagy veszélyt fenyeget az ó világot; mert mihelyt valamely állam felmenti a hadsereg létszámát, ugyanazt teszkit rogtán a többiek is, és pedig úgy, hogy a mellett ezzel semmit nem nyernek, a végromlás felé közelednek.

Mert e fentebbi szavak, egy mult százdabbeli nagy gondolkodó s valódi emberbarát, a híres Montesquieu szava, azon Montesquieu-i, ki visszavet a múltvilág polgárait, — nemhis hivatásuk betöltésére, ki megmutatta azt, hogy e hivatás a szellemi és anyagi tökélyesülés előmozdításában áll.

Az adókat, s a katonákért van szükség oly súlyos és nehéz adókra.

Az olasz kormány Ausztria-Magyarországgal a kereskedelmi szerződés tárgyában az akudozások folytatni fogja, mihelyt az új cabinet az eddig folytatott akudozásokról meglevő anyagot átvizsgálta.

korukba besoroztatva 3 évig szolgálnak a zászló alatt, 4 évig tartalékban és 5 évig a landwehrnél. E czéla Németország fegyver alá szólítja lakosainak minden 30-ikát s az állandó sereg szükségét évenként 72 millió tallért. Ausztria-Magyarország összes hadereje 1,053,000 emberből áll, egy 36 milliót számláló népesség mellett. Az állandó hadsereg száma 255,000 ember, 545,000 tartalékban, 200,000 a honvédsereg szolgál. Az évi újoncz jutalék 97,000 ember. Az újonczok 3 évig szolgálnak a rendszer hadseregben, 7 évig a tartalékban, 1-2 évig a honvédségnél. Így igénybe veszi Ausztria-Magyarország lakosainak minden 36-kát, s a rendszer hadsereg tartására szükségét évenként 60 és fél millió o. f. frtot. — Oroszország hadereje békében 700,000, háborúban 1,200,000 főből álló s évi tartása bekerül 153 és fél millió tallérba.

Nem folytatom tovább a statisztikai kimutatásokat, ebből is eléggé világos, mily óriási megg azon ember és tőke veszteség, melyet az államok az állandó hadsereg tartása mellett szenvedni kénytelenek.

A magyar fővárosból. A Salva-tor Lajos főherceg nevet viselő 58. számú gyalogezred e hó 15-én távozik el a budapesti helyőrség köréből. A vizállás ápril 3-ka óta változatlan. Az athletikai-club f. hó 9-én a nemzeti lovardságon zártkörü viadalversenyt rendez. A fővárosban a rendőrség által eszközölt összeírás szerint 79 zugzálog üzlet van, melyek a törvény kijátszásával kézi zálogra kölcsönzettel foglalkoznak. Gr. Zichy Pálné az árvízkiárasztak javára történelmi kiállítás rendez az akadémiában. Az állatkertben megkezdették az oroszianház építését. A gr. Karácsonyi-féle drámai pályázatra beérkezett 24 műből, melyeknek fele a bírálók jelentése szerint „emléltés sem érdemel”, aránylag lescikerültebb az „Iskarioth” és az „Élet napja”.

Vidék.

Legközelebbi levelemet, szoros körülmények közt sietve adván postára, annak mintegy folytatásul közlöm a következőket:

Egyhátszán 3 kisserüti földingást észlelt Komáromban, márt. 7. 5 órakor d. u. márt. 8. 1/2-9 óra d. u. és márt. 9. reggel 5 órakor, 19-én éjjel egy láb magasságú hó esett. 20-án olyan nagy vihar keletkezett, mely fákat törtelt ki és házak tetőjét sodorta le, mire ismét nagy hóesés történt.

Az elűlyesdés napj esemény, az utczán nem batorságos a járkálás se a középbe, se a házak alatt. A leggyökiz betöltögetni a sülyedéseket, mert eddig is már több mint 600 kisebb, és 263 nagyobb sülyedés történt. — De hála az égnek, még eddig emberélet nem esett áldozatul, mert rendkívüli felügyeletet gyakorol egy részről a városi hatóság, más részről pedig az érteimes polgárok.

Sajnátságos események voltak 22-kén szemtanúi, mely ebben a szomorú időben is mosolyt von ajkainkra. Mársnak egy magát erősen neki busult fia ugyanis, meguován a gyöngy életet, a Duna partról a hullamba vetette magát. Ugyde óh sors! kitehét hát róla, hogy a víz a megrázó esemény színhelyén a vitéznek csak derekáiért ért mehetett volna

megyek czélom felé, és a társalgást Olga- rá vittem át. Ez ingerelte őt és meglehetősen durván felelt. Egyik szó a másikat érte. „Még-mérgesztetted.” — „Nem!” — „Az tény, én tudom.” — „De hát mit tud?” — „Mindent!”

Szívem megmerevült, de uralkodtam magamon és rövid gondolkodás után mondtam, hogy az nem lehet igaz, mert ha mindent tudna, úgy nem hallgatna volna azt el.

Különös kifejezéssel tekintett rám, mintha meglepte volna nyilatkozatom, és egyszerűen azt felelte, hogy ó nem vágyik bosszura. Ezen nyilatkozata oly valami váratlan volt reám nézve, hogy egészen zavarba jöttem s csaknem elárultam magam. Miután nem akartam tovább menni, más irányt adtam a társalgásnak és példálózottam a csokra, melyet neki adtam. Ó megértett s felelet helyett megcsókolta kezemet.

Mit akarok még többet — gondolám és éreztem, hogy szívem megkönyömbült. Össz- tessz vizsgáltam a talajt, melyen e remény in- tetegtet felel, és megkíséreltem Tscheresoffot tovább, ismeretlen távolba csalogatni. Ah! még magam sem tudtam, hogy azon távolban mi fenyegetett bennünket.

Hirdetési díj: Öt-hatásos péttörör 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízbeni hirdetések, által szerint a legolcsóbb árért. Bélyegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr. „Nyilt-ter”-en megjelenő közlemény öt-hatásos sora 15 kr. Név- vagy bérmentesül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy- szintén kéziratok sem adának vissza.

Vidéki hírek. A Gy-Sopron eben furti vasút győr-soproni részén az összes közlekedés tegnap megindult. Szegeden a vizállás 24 láb 9 hüvelyk. A losonczyi országos vásár, mely május 6-ik és 7-ik napjain vala megtartandó, május 9 és 10-ik napjaira lón elhazásztva. Egy jánosii ember lopás miatt a pandurok által üzve a Rima folyóba ugrott s bele is fuit. Furcsa vallás. Egy németi lakos ez előtt 4 évvel atyja házát és malmát felgyújtá, de akkor gyana nem esett rá. Most, áttérve a nazarusni hitre, fejlejtette önmagát, miután új hitével új parancsoljék. Verseczen egy te- kintélyes polgár zilált anyagi viszonyai miatt felakasztotta magát. Murányjalán az uradalmi érdész három huizt ejtett el.

Színészet.

—f. Szerdán, április 5-én a Gerolsteini nagyhercegnő helyett színekerült: „A le- le n c z”, Szilgietinek 120 aranyval jutalmazott eredeti nép-zimnűve 4 felvonásban.

Közönségünk nagyon jól ismeri e darabot, melynek nagyszerű alakjai mindig gyönyörrel töltik el a szemlélőket. Láttuk Bertók feledhetetlen Rómainkól, láttuk csak nem rég Tamassytól, s láttuk ma Szelesztől alakítva; a különbséget mezebehittük azonnal, minden tétova nélkül, s azon meggyőződésre jöttünk, hogy a rossz elvetenült Bertók, ki- nek-lekben a gonosz indulatok följé emel- kedtek a jobb érzéseknek. Szeles jó felfogás- sal — habár helyjel-közeli gyöngye színe- zésnek adta. Első jelenete, melytől legelőbb várunk, volt a legkevésbé hatással; először, mert nem fejezte ki testmozdulataival azon ál- lapotot, melyben szerzőnek a „spitzes” Bertók feltüntetni szándéka volt, s ez igen ter- mézetes, hiszen épen első megjelenésékor dol- ja jön társával, s ugyancsak megengető- dik, — a mit józan állapotban Bertók aligha tenne — hogy — nem vagyok én részeg.” Ez hiba volt, mely jelenését hatásátban alább szál- litotta. A ki időt veszt megának Bertók jelle- mére, viszonyát úgy szűlelt, kisse tüzese- sseben tanulmányozni, az rogtán átlátja, mi- szerint állításunk teljesen indokolt. A pal- csinta történetének elbeszélése szintén nem volt sikerült, a mennyiben az egy sebesen mondatolt el, hogy a szavak a sebes beszéd folytán összefolyva, csaknem érthetetlenek váltak.

Egyébiránt Bertók alakjáról magáról há- sábotk lehetne írni, ez czélunk nem lévén, Szeles további működéséről sem szólnék; az elmondottak után csupán azt jegezzük meg, hogy a „Lelecz” előadása nagyon hírtel- len történt, s így nemcsak hogy jó leszűni, de még a reudes próbakat mind megtartani sem lehetett, s így körülménytel jó alakított kívánni sem lehet.

A többi szereplők közül különösen Takács az, kit Szentesi Nagy István szerepében meg kell dicsérnünk, a sors üldözöte egyenes jellemű rektor híven, hatásteljesen tűközötté élénk; Rott Mari adta Julcsát, s bár nem le- het megragadni a bensőséget, mely rokonszen- ves érzésteles hangjában fekdött, az anya

VII. Tscheresoff naplójából.

Ismét ajánlataival zaklat és minden áron rám akarja tolni az osztályokat. Tegnap egy hosszú órán át igyekezett rábeszélni, azonban javaslatát tréfálva utóttam el. Végre is a színelés ellen kitetsző és a komédia nagyon gúnyossá lón. Egy gyermek megérthette volna, hogy neki előnyt szádozkoztaq nyujtani. Meg is mondtam neki nyitán, hogy nem vagyok oly korlátolt eszű, miszerint ne érteném a dolgot. Hiszen jól tudom, hogy a legkevésbé sem kockázataimál általa — mondtam.

— Hát mit jelentesen akkor vonakodásod? — válaszolt. — Miért látszik előtled elfogadhatatlannak ajánlatom? — Mert nincs kedvem, mások pénzét érdem nélkül elsajátítani. — Kinek a pénzét gondolod? — Az már aztán nem tartozik a dolgra — bárki pénze legyen is — csak hogy meg nem érdemelt. — Nyilatkozhat még egyszer fel vele — mondá Nigolajewna Julia — nem állhatom ki ezen, az üzlet körébe vágó beszédek.

